

INDRUKKEN

VAN DEN HOOFDREDACTEUR

„DE GROOTE OUDE MAN”

BIJNA DERTIG JAAR GELEDEN OVERLEED IN Engeland de 88-jarige William Ewart Gladstone. Hij was een Christen-Staatsman van hooge betekenis, en heeft zich niet geschaamd zijn machtigen invloed aan te wenden tot eer van God.

In zijn ouderlijk huis is het zaad gestrooid, dat bij hem tot goede vrucht is opgewassen. Dat toonde hij op de hoogeschool, waar hij niet meedeed aan de lichtzinnige vermaken. Dat toonde hij, toen hij, de groote man, naar wien heel Europa luisterde, nog Zondagschool hield en zijn vroegere leerlingen op straat aansprak. Dat toonde hij door in de kerk, waar een zijner zonen predikant was, dienst te doen als voorlezer. Dat toonde hij niet minder door zijn geloofsvertrouwen, door zijn bescherming van verdrukten, door heel zijn opkomen voor rechtvaardigheid en recht.

Zijn vrouw, die zestig jaren lief en leed met hem deelde, deelde ook met hem in zijn eenvoudige, Christelijke liefde, hetgeen zoo treffend uitkwam, toen haar eerste bezoek na den dood van haar man een arme mijnwerkersvrouw gold, wier man door een ongeluk het leven had verloren, en die zij nu troost ging brengen.

Zijn sterfbed was één getuigenis voor Christus.

De correspondent van een der groote liberale bladen, die aan zijn ziekbed stond, schreef hier over: „Nooit heb ik iemand zóó rustig en kalm gezien in het aangezicht van den dood. Zóó kan alleen een Christen sterven!” Eenige dagen vóór zijn heengaan, toen hij een weinig heen en weer liep in zijn studeervertrek, om wat verlichting te vinden van zijn hevige smarten, hield hij opeens stil en zei tot zijn schoonzoon met al de wonderbare plechtigheid en overtuiging zijner stem: „Maar ik ben geheel ongeschikt in mijn vast geloof aan het wijze bestuur en den wil van God.” En eenige oogenblikken daarna voegde hij er aan toe: „Denk niet, dat ik ongelukkig ben. Ik word wonderbaar vertroost. De gebeden, die voor mij opstijgen tot den troon der genade, zijn de grootst mogelijke vertroosting voor mij.”

Toen hij heengegaan was, getuigden alle bladen van Engeland, de meest neutrale inbegrepen, van het heerlijk uiteinde en het God verheerlijkend leven van hem, die reeds in zijn leven „de groote oude man” werd genoemd.

„Die Mij eeren, zal Ik eeren,” zegt God.

Waarom ik dit alles hier in herinnering breng?

Omdat de laatste weken Engeland en heel de wereld getuige is geweest van een afschuwelijke lastercampagne tegen dezen voorbeeldigen Christen.

Als God het goede zaad zaait, gaat de vijand er achteraan met het onkruid. Het is de oude, bekende geschiedenis. Maar het is altijd weer goed op te merken, hoe ook de duivel zijn instrumenten heeft, waarmede hij Gods werk verdueren wil. Het einde is echter steeds, dat het werk van den booze wordt bestraft, en het werk van den Rechtvaardige en Heilige wordt belicht met eeuwigheidszegen.

Een zekere Kapitein Peter Wright, een man van goede familie en opvoeding, een publicist, gaf een boek uit in 1925 onder den titel „Portretten en Kritieken.” Van Gladstone nu, schaamde hij zich niet in deze schetsen te zeggen, dat hij wel in het publiek taal sprak van de hoogste en zuiverste beginselen, maar in zijn particuliere leven onzedelijke relaties had met vrouwen van allerlei soort.

De zoons van den grooten, ouden man waren hierover zóó verantwoordigd, dat zij den heer Wright een brief schreven, waarin zij hem een leugenaar, een lafaard en een dwaas noemden. En om een vervolging uit te lokken, deelden zij dezen brief aan Wright's uitgevers mede.

Wright ging in het eerst niet tot een vervolging over. Toen hij echter door een club, waarvan hij lid was, geschrapt werd vanwege zijn oneerful gedrag, en hij deze club aanklaagde en het proces won, schijnt hij moed gekregen te hebben en stelde een actie tegen de Gladstone's in. Zoo heeft dan nu gedurende twee weken deze rechtzaak de gemoederen bezig gehouden.

Zelden heeft iemand een treuriger figuur geslagen in een proces dan kapitein Wright. Zijn lasterlijke opmerking stond niet in zijn handschrift, dat de uitgevers goedkeurden. Hij voegde deze, omdat hij haar bepaald wilde publiceren, er later in de proef tusschen, zonder dat de uitgevers dit merkten.

Wright moest voor den rechter bewijzen, wat hij gezegd had: 1e dat Gladstone de gewoonte had in zijn particulier leven allerlei vrouwen te achtervolgen en te bezitten, 2e dat hij een huichelaar was.

Zijn bewijsmateriaal was echter van dien aard, dat men met stijgende verbazing zich afvroeg, hoe het mogelijk was, op dergelijke gronden een dergelijke beschuldiging te vestigen en haar later vol te houden. Alles had hij maar van „hooren zeggen.” Meest van

reeds lang gestorven personen, die men dus niet meer vragen kan. Daarbij was wat hij nog had hooren zeggen of vrij onschuldig of niets-zeggend.

De jury heeft nu uitspraak gedaan en gezegd, dat de Gladstone's gelijk hadden, den heer Wright een leugenaar, een lafaard en een dwaas, en met Shakespeare een „foul man” te noemen. De uitspraak was eenstemmig en vernietigend voor den heer Wright. Deze is nu aan de publieke schande prijsgegeven en moet daarbij nog 8000 pond sterling — de kosten van het geding — betalen.

Het doel van de zoons van Gladstone (beiden reeds over de zeventig) om den naam van hun hooggeachten vader in het openbaar van den laster gezuiverd te zien, is ten volle bereikt. Het hoogstaande zedelijke karakter, het waarachtig Christen-zijn van wijlen den grooten Gladstone is volkomen gerechtvaardigd en bewezen. En in heel Engeland hebben mannen van betekenis in het openbaar verklaringen afgelegd, waarin zij het nobele karakter van den „grand old man” huldigen.

Het is gelukkig, dat zulke laster aan de kaak is gesteld. En het leert ons, hoe de vijand niets en niemand ontziet, om de belangen van het koninkrijk te schaden. Het leert ons echter ook, hoe God op Zijn tijd den vijand weet te beschamen en het volle licht laat uitschijnen. „Voor ons, die hem gekend hebben,” zoo schreef een hoogstaand man, „was zulk een rechtvaardiging niet noodig.” Maar als de laster niet wordt ontmaskerd, vindt deze bij velen geloof. En dit heeft God, die gezegd heeft: „Die Mij eeren, zal Ik eeren,” niet gewild, waar het een man gold, die Hem oprecht en openlijk diende en een voorbeeld was en is voor duizenden.

IN DEN GREEP VAN MAMMON

door L. PENNING

X. De Verzoeker.

ZOO WAS DE OORLOG DAN ONTBRAND, EN zijn reuzenhamers, die de volken verpletterden, z daverden dag en nacht, en de dorpen brandden als zwavelbossen, en de steden werden in een kwartier tot puin geschoten. En anderhalf millioen radeloze Belgische vluchtelingen overschreden de Nederlandsche grenzen, en die stoet der ellendigen was als een vloed, en onder de oude linde zag men hen: grijsaards en zuigelingen, vaders en moeders, met hun armzalige spullen op karren geladen, die met magere paarden waren bespannen, terwijl er een jonge, knappe vrouw bij was, wier man nu bij den IJser vocht, als hij ten minste nog leefde. Zij was de moeder van zes kleine kinderen, die haar omringden, en in een vlaag van krankzinnigheid, die haar aantastte, schreeuwde zij het uit in de Vlaamsche taal tot haar kroost: „Ik wenschte, dat jullie allen dood waart en je moeder er bij, en dat de aarde onze ellende toedekte, vijf voet hoog!”

Het was de waanzin. De andere vluchtelingen zeiden, dat zij 't onderweg ook een paar keeren had gehad, en de kinderen, tot wie zij sprak, begrepen haar niet. Maar deze dorpsmensen begrepen haar wel en ijsden er van. Deze dorpslinde was oud, en ze had vele schrikkelijke ontboezemingen gehoord, maar dit was het ontzettendste, wat ze ooit had beluisterd, en het heele dorp werd aangetast door den heiligen hartstocht van het medelijden, om deze ellendigen te helpen in hun bitteren nood.

Vroeger had dit dorp bestaan uit mensen, die God dienden en uit afgodendienaren, maar thans schenen ze allen God te dienen, met uitzondering van enkele, met den ouden polderschout voorop, die hun schrielleheid niet wisten te overwinnen, en aan de algemeene verachting werden prijsgegeven.

Het waren uitzonderingen; ze waren op de vingers te tellen. Maar de anderen schenen allen God te dienen, en offerden gaarne van het hunne, terwijl ze ook de waarheid van Jezus' woord ervoeren, dat het zaliger is te geven dan te ontvangen.